

ความรักที่ไร้พรมแดน ไทย - พม่า

เพราะเราต่างเป็นมนุษย์ เหมือนๆ กัน

จากหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษาเมื่อครั้งเยาว์วัย เรารับรู้แต่
ว่าประเทศพม่า เป็นศัตรูที่มารุกรานอาณาจักรสยาม
อยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะความสูญเสียจากกรุงแตกทั้งสองครั้ง
แม้แต่ภาพที่เราเห็นจากภาพยนตร์อิงประวัติศาสตร์ในช่วง
๗ - ๘ ปี ที่ผ่านมา ได้แก่ บางระจัน, สุริโยไท, ตำนาน
สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ล้วนเชิดชูวีรกรรมของวีรชน
ชาติไทย พร้อมไปกับแสดงให้เห็นความโหดเหี้ยมทารุณของ
ทหารพม่า จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่คนไทยจำนวนไม่น้อยจะมีอคติ
หรือมีความคิดในแง่ลบไปก่อน ทั้งที่ยังไม่รู้จักนิสัยใจคอ
คนพม่า แต่ยังมีคนไทยอีกจำนวนไม่น้อย รักที่จะเรียนรู้
เข้าใจเพื่อนบ้านที่อยู่ทางตะวันตกของเรา จนก่อเกิดมิตรภาพไทย-พม่า เป็นเพื่อนคบหากัน หลายคู่พัฒนาความ
สัมพันธ์จนตัดสินใจแต่งงาน ใช้ชีวิตร่วมสุข-ทุกข์กัน เจกเช่น คู่ชีวิต ไทย-พม่าคือ แจ็ค - สมศักดิ์ แซ่อึ้ง ที่ปรึกษา
โครงการช่วยเหลือแรงงานอพยพในประเทศไทย ของ NCCM กับ นี นี ออง เป็นอีกหนึ่งความรักที่ก้าวข้ามอคติแห่ง
ชาติพันธุ์

"ภรรยาผมเป็นคนพม่า เธอ
ชื่อ นี นี ออง (Ni Ni Aung) แต่งงาน
กันมาได้ ๓ ปีแล้ว กับภรรยารู้จัก
กันตอนผมไปเที่ยวชายแดนพม่า
แถวแม่สอดแล้วข้ามไปอิระวดี เขา
เป็นไกด์ช่วยแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวให้
จากนั้นติดต่อกันจนสนิท
เป็นแฟนกัน ในที่สุดตัดสินใจแต่งงาน
ผมไปสู้ออกกับพ่อแม่เขาที่ย่างกุ้ง
การใช้ชีวิตคู่ไม่มีปัญหาอะไร
เพราะเขารู้จักคนไทยดี ตัวเขาเกิด
ที่เมืองไทยเพราะครอบครัวเขาเคย
มาทำงานเหมืองแร่ที่บ้านอิตอง
จ.กาญจนบุรี ตอนอายุ ๔ - ๕ ขวบ
ถึงกลับไปพม่า พ่อแม่เขาพูดภาษา

ไทยได้เหมือนคนไทย เขารู้เรื่องสังคม
วัฒนธรรมไทยจากพ่อแม่ บ้านเขา
ดูทีวีไทยจากจานดาวเทียม อยู่ด้วย
กันมีปัญหาเรื่องอาหารการกินนิด
หน่อย ตอนแรกเขาทานอาหารไทย
ไม่ค่อยได้ อาหารพม่าผมก็ทานไม่
เป็นเพราะทุกอย่างใส่เครื่องเทศหมด
แต่ทุกวันนี้เขาติดใจอาหารไทยบอก
ว่าอร่อย เขาบอกว่าอยู่เมืองไทยดี
กว่าทุกอย่าง บ้านเราพัฒนาไปมาก
กว่าเขา บ้านเขาบางที่จะไปแค่ ๑๐
กว่ากิโลฯ ต้องใช้เวลา ๓ - ๔ ชั่วโมง
ระบบสาธารณสุขโรคต่างๆ ยังไม่
พัฒนา บ้านของแฟนที่พม่าแม้จะ
ในเมืองยังต้องใช้เครื่องปั่นไฟ แม้

เขาส่งแก๊สมาขายเมืองไทย แต่
ราคาแก๊สที่บ้านเขาแพงกว่า
รัฐบาลเขาไม่ช่วยประชาชน เอา
ทรัพยากรไปขายแล้วเข้ากระเป๋าตัวเอง
คนของเขาก็เลยลำบาก ผมคุย
กับแรงงานพม่าที่มาเรียนที่ศูนย์การ
เรียนรู้ ถ้าเขาว่าไปทำงานได้ยังไง
โรงงานปลากะปิองมีกลิ่นเหม็น
แฉะก็แฉะ เขาบอกว่ายังดีกว่าบ้าน
เขาเยอะ ที่พม่าจบปริญญาตรีได้ค่า
จ้าง ๕๐,๐๐๐ จ๊าด ถือว่าเป็นงาน
ระดับดีแล้ว เป็นเงินไทยแค่พันกว่า
บาท แต่ถ้าจบประถม มัธยม ได้
เงินเดือน ๑๐,๐๐๐ จ๊าด"

แจ๊คเห็นว่า ตั้งแต่เกิด เหตุการณ์พายุนาร์กิส ทัศนคติของคนไทยต่อคนพม่าดีขึ้น "เพราะเราเห็นภาพความยากลำบากในประเทศเขาจริงๆ เมื่อก่อนคนไทยบางคนเห็นว่าคนพม่าสร้างปัญหา เนื่องจากคนพม่าไม่ได้รับการสอนเรื่องการเคารพสังคม เพราะอยู่ในประเทศที่ปิดทุกอย่าง แต่หลังพายุ

ปัญหาทางการเมือง"

แจ๊คไม่อยากให้คนไทยติดยึดกับประวัติศาสตร์ความขัดแย้งที่เคยมีมา "ที่พม่าเคยมีปัญหาเกี่ยวกับไทยเป็นเรื่องเมื่อหลายร้อยปีก่อน ทะเลาะเบาะแว้งตีกันไปมา เรายังไปตีพม่ามากกว่าที่พม่ามาตีเรา เวลาผมไปเยี่ยมโรงเรียน หมู่บ้านตามชายแดน

หรือบ้านแรงงานพม่าที่มาทำงานในไทย ในบ้านของเขา ผมเห็นรูปในหลวงตั้งอยู่ เขาบอกว่าอีกจากคนไทยที่มีพระมหากษัตริย์ที่ดี เขาอยู่เมืองไทยก็รักในหลวงเหมือนคนไทยไปด้วย ผมว่าคนไทยให้โอกาสคนพม่าเยอะ คนไทยไม่ปิดกั้นเวลาเราไปติดต่อหน่วยงานต่างๆ ก็ได้รับความช่วยเหลืออย่างดี เพราะเขารู้ว่างานแบบนี้มีประโยชน์ต่อสังคมไทยด้วย คนไทยใจดี แรงงานพม่าเล่าให้เราฟังว่าตอนเขาไปอยู่ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ ถ้ารู้ว่าคนพม่าลักลอบเข้าเมืองอยู่ที่ไหน เขาโทรแจ้งตำรวจเลย คนไทยให้โอกาสคนทุกชาติมาอยู่ประเทศเรา ขอแต่อย่าสร้างความวุ่นวาย"

หญิง - อัมลี สุวรรณชมพู เจ้าหน้าที่บัญชี NCCM หนึ่งในครูอาสาสมัครที่ทุกบ่ายวันอาทิตย์ แทนที่จะไปเดินห้าง ช็อปปิ้ง ดูหนัง แต่เธอกลับมอบเวลานั้นเพื่อแรงงานพม่าจะได้รู้ภาษาไทย และปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้

หญิงเล่าว่า "สอนภาษาไทยให้คนพม่ามาเกือบปีแล้วทุกวันอาทิตย์เวลาบ่าย สอนแถวหนองแขมที่โรงเรียนวิทยาการจัดการเพชรเกษม เป็นโครงการของ NCCM ที่ช่วยเหลือด้านการศึกษา

เราเป็นอาสาสมัคร ได้ค่าเดินทางกับค่าอาหาร ออกไปสอนทุกครั้งไม่อยากขาด ถ้าไม่ไปจะรู้สึกผิด บางอาทิตย์ก็เที่ยวเหมือนกัน ออกไปเที่ยวบ้าง แต่คิดว่านักเรียนเขารอเราอยู่ ถ้าไม่ไป เขาก็ต้องกลับบ้าน ถ้าไม่มีครูที่จะมาแทนเรา ศูนย์ที่หนองแขมมีครูสอนภาษาไทยแค่สองคน อีกคนสอนระดับสอง เราสอนระดับหนึ่งคือ ภาษาไทยเบื้องต้นเหมือนหลักสูตรอนุบาลของเรา มีครู กคน. (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย) โดยตรงมาสอนที่ศูนย์ด้วย คนที่มาเรียนเป็นแรงงานต่างด้าว ส่วนใหญ่เป็นพม่า แล้วก็มาจากอื่นบ้าง เช่น คนเขมร ปกาเกอญอ สอนไปก็รู้สึกผูกพันกับนักเรียน นักเรียนเองก็ผูกพันกับเรา จบคอร์สแล้วเขาก็ไม่อยากจะย้ายห้อง เราก็อธิบายให้เขาฟังว่าคุณต้องขึ้นชั้นเพื่อจะได้มีความรู้เพิ่มเติม เขาเริ่มเรียนเหมือนคนไทยเรียน ป.๑ สอบผ่านก็จะ

ได้ประกาศนโยบายบัตรจาก กศน. แรงงานที่มาเรียนมีบัตรอนุญาตทุกคน เพราะการเดินทางมาจะได้ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับตำรวจ บางคนมาเรียนสามอาทิตย์แล้วหยุดไปสองอาทิตย์ค่อยกลับมาเรียนใหม่เพราะมีไอทีทำ บางคนมาเรียนทุกอาทิตย์เราเช็คชื่อก่อนสอนทุกครั้ง ให้เบอร์โทรศัพท์นักเรียนไว้ด้วย ถ้านักเรียนมาไม่ได้จะได้โทรบอกว่าจะไม่สบายต้องทำงาน ถ้าโทรหาครูไม่ได้ก็ให้โทรหาหัวหน้าห้อง เวลาคนไหนขาดเรียน หัวหน้าห้องก็บอกเราได้ เราสอนแบบเป็นพี่น้องกัน คนเก่งช่วยคนไม่เก่ง คนพูดไม่คล่อง

ฟังไม่ค่อยเข้าใจก็ให้เพื่อนคนที่เก่งอธิบายให้ฟัง

เหตุที่แรงงานต่างด้าวโดยเฉพาะจากพม่าต้องรู้ภาษาไทยเพราะว่า เวลาเดินทางไปไหนมาไหนเขาจะได้ อ่านได้ เวลาสมัครงานสามารถเขียนได้ เขียนชื่อตัวเองเป็นภาษาไทย วันเดือนปีเกิด และเราไม่ได้สอนแค่หลักวิชาการ สอนเรื่องความรู้รอบตัวด้วย เช่น เดือนภาษาไทยเรียกว่าอะไรบ้าง การดำรงชีวิต วัฒนธรรม มารยาทของคนไทย สอนครั้งหนึ่งก็สามชั่วโมง วิชาการสองชั่วโมง อีกหนึ่งชั่วโมงที่เหลือให้ทำการบ้านแล้วนั่ง

คุยกัน เช่น การเดินบนถนนต้องทำอย่างไร เดินฝั่งไหน ไม่ควรขวาน้ำลายบนถนนเพราะคนพม่าชอบเคี้ยวหมาก บางอย่างเขาก็ไม่รู้เพราะพม่ากับไทยคนละวัฒนธรรม บอกเขาว่าเวลาขึ้นรถเมล์อย่าคุยกันเสียงดัง คนไทยไม่ชอบ ตัวเราเองก็ได้เรียนรู้จากเขาด้วย เขาก็สอนภาษาพม่าให้เรา ถ้าเขาง่วงนอนก็ให้เล่นเกมส์ ใครทำท่าผิดก็ออกมาร้องเพลง ออกมาเต้น ให้เขาร้องเพลงชาติไทย นักเรียนที่เราสอนให้ความเคารพรักคนสอนมาก เขาพูดจาดี มารยาทดีมาก”

ทุกวันนี้งานแม่บ้าน ในบ้านแต่ละหลัง โดยเฉพาะในกรุงเทพฯ ล้วนต้องพึ่งพึ่งแรงงานพม่า คุณจี๊บ พนักงานบริษัทเอกชน สะท้อนประสบการณ์ตรงให้ฟังว่า “ที่บ้านมีแม่บ้านเป็นคนพม่า โดยสอบถามกับคนข้างบ้านว่าจะติดต่อจ้างอย่างไร มีคนหนึ่งอยู่เกือบสองปีก็ทำงานดี แรงงานพม่าถ้าพูดไทยได้ค่าจ้างจะสูงกว่า มีบัตรอนุญาตให้ทำงานได้ค่าจ้างแพงกว่า ช่วงแรกๆ ที่จ้างก็ให้ ๒,๕๐๐ บาทต่อเดือน ปัจจุบันให้ ๕,๐๐๐ บาท ตรุษจีนเราก็ให้เงินพิเศษเขา แม่บ้านพม่า ขยัน อดทน ไม่เรื่องมาก ไม่เลือกงาน แต่มีบางคนไม่ขยัน ดิตดุย โทรศัพท์ทั้งวัน แม่บ้านที่อายุ ๒๗ - ๓๐ ปี จะรับผิดชอบดีกว่าเด็กวัยรุ่น

แม่บ้านพม่า เขาเล่าให้ฟังว่า ที่ประเทศพม่าไม่มีงานทำ ไม่ได้เรียนหนังสือต่อ จึงต้องมาหางานทำในเมืองไทย เมื่อทำงานเก็บเงินได้ก็จะฝากคนกลางกลับไปส่งให้ที่บ้าน หรือซื้อเป็นทองฝากไป ในลแวกแถวบ้านไม่มีความรู้สึกหวาดกลัวคนพม่า เพราะคุ้นเคย มีแม่บ้านเป็นคนพม่าเกือบทุกบ้าน คนพม่าที่อยู่มานานก็พัฒนาเป็นนายหน้าหาเด็กไปทำงานให้บ้านที่ต้องการแม่บ้าน โดยคิดค่านายหน้า ๓๐๐ บาท บางบ้านนายจ้างก็ช่วยจ่ายเงินที่เด็กเสียค่านายหน้าให้ด้วย มีทั้งพักและไม่พักกับเจ้าของบ้าน แต่ส่วนใหญ่เขาเช่าห้องอยู่ด้วยกัน เพราะอิสระกว่า ไม่ต้องทำงานให้นายจ้างตลอดเวลา นายจ้างก็ช่วยจ่ายค่าเช่าห้องให้บ้าง นายจ้างบางบ้านที่แม่บ้านยังไม่มีบัตรฯ ก็ต้องให้เงินตำรวจบ้าง คนที่มีบัตรฯ ไม่ค่อยมีปัญหาอะไร เด็กพม่าบางคนอายุ ๑๒ ปีก็เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ แล้วนอกจากพม่าแล้วยังมีแรงงานที่เป็นคนมอญ ไทยใหญ่ และกะเหรี่ยง งานที่เขาไม่ชอบทำ คือเลี้ยงเด็กเล็ก ดูแลคนแก่

เพราะงานหนักแรงงานพม่าเหล่านี้เขามีแหล่งนัดพบกันที่สนามหลวง มีโซนหนึ่งที่เขานัดพบกันในวันหยุด คนที่มีบัตรฯ ก็ต้องทำงานอยู่ แต่ในกรุงเทพฯ ถ้าทำงานข้ามจังหวัดก็ต้องขออนุญาต พม่าเขาอยู่ในชุมชนของเขา ไม่ได้สร้างความเดือดร้อนอะไรให้ชาวบ้านละแวกนั้น คนที่มีบัตรฯ สามารถไปรักษาที่โรงพยาบาลโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพราะเขาต้องจ่ายเงินให้รัฐเป็นรายปี คล้ายๆ กับที่เราจ่ายเงินให้ประกันสังคม

คนไทยบางคนอาจมีทัศนคติที่ไม่ดีกับแรงงานจากเพื่อนบ้านของเรา เพราะบางคนยังมีความคิดเรื่องการแบ่งชนชั้นวรรณะ เช่นประเทศที่ยังไม่พัฒนาทุกๆ ไป จริงๆ แล้วพวกเขาเป็นคนเหมือนๆ กับพวกเรา คนไทยเราไปอยู่ต่างประเทศ ยุโรป อเมริกา ก็โดนเขาเหยียดเหมือนกัน ฝรั่งเศสแยกไม่ออกหรอกว่า ใครเป็นคนพม่า ลาว เขมร หรือไทย”

มุมมอง ความคิด และชีวิตของคนไทยที่น่าเสนอ น่าจะมีส่วนช่วยให้เรา เข้าใจ เห็นอกเห็นใจ “เพื่อนบ้านจากตะวันตก” ที่มีความจำเป็นต้องมาใช้ชีวิตทำมาหากินในแผ่นดินไทยได้ดียิ่งขึ้น เพราะเขาต่างมีความเป็นคน มีความเป็นมนุษย์ มีสุข-ทุกข์ ร้อน-หนาว หัวเราะ-ร้องไห้ ไม่ต่างจากเรา และอย่าไปติดยึดว่าประเทศของเขาเคยเป็นศัตรูที่เคยมารุกรานเมื่อหลายร้อยปีก่อน หรือคิดเหมารวมพวกเขาทุกคน เข้ากับข่าวความรุนแรงที่สื่อนำเสนอ

ภาพ : นักเขียนพม่า รร.สอนภาษาไทยแรงงานพม่าเอง กรมพ.

โครงการสิทธิมนุษยชนศึกษา ยส.

โครงการสิทธิมนุษยชนศึกษา เป็นกิจกรรมที่คณะกรรมการคทาทอลิกเพื่อความยุติธรรมและสันติ (ยส.) ได้ริเริ่มขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๔๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกในเรื่องสิทธิมนุษยชน ผ่านกิจกรรมการบรรยาย สัมมนา อบรมเชิงปฏิบัติการ และบูรณาการสิทธิมนุษยชนเข้าสู่แผนการเรียนรู้อ ให้แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถาบันการศึกษา ด้วยหวังว่าการเคารพในศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิต และแผ่ขยายไปสู่สังคมโดยรวม ซึ่งได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- จัดสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน และฝ่ายการศึกษา โรงเรียนคาทอลิก ในสังกัดสังฆมณฑลต่างๆ ตามโอกาสที่เหมาะสม
- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “สิทธิมนุษยชนศึกษา” ให้แก่คณะครูในโรงเรียนคาทอลิก
- ติดตามประเมินผล และให้คำปรึกษาด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา
- จัดทำหนังสือ “เส้นทางสู่สิทธิมนุษยชนศึกษา”
- ให้บริการสื่อและความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา เช่น วิดีทัศน์ โปสเตอร์ หนังสือ สิ่งพิมพ์ และภาพยนตร์ส่งเสริมสิทธิฯ
- จัดค่ายยุวสิทธิมนุษยชน ให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีละ ๒ ครั้ง ช่วงปิดเทอมเดือนมีนาคมและตุลาคม

หากโรงเรียน องค์กร หรือหน่วยงานใดสนใจที่จะให้การศึกษารื่องสิทธิมนุษยชนแก่บุคลากรหรือนักเรียนของตน หรือต้องการการสนับสนุนสื่อสิทธิมนุษยชน กรุณาติดต่อและแจ้งความประสงค์มายังคณะทำงานโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษา คณะกรรมการคทาทอลิกเพื่อความยุติธรรมและสันติ (ยส.) เพื่อดำเนินการต่อไป

ดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ www.jpthai.org

หรือติดต่อที่โทร ๐-๒๒๗๗-๔๖๒๕, ๐-๒๒๗๕-๘๗๘๓ E-mail : jpthai@jpthai.org